

HANDLINGS PLAN

STOCKHOLMSREGIONENS
LIFE SCIENCE-STRATEGI

Stärkt samverkanskultur inom Life science-sektorn

Inledning

Under 2018 beslutade Regionfullmäktige i Stockholm att i bred samverkan ta fram en ny regional Life science-strategi. Målsättningen var att systematiskt och strukturerat arbeta tillsammans med branschen och andra aktörer för att identifiera möjligheter och hinder för sektorns fortsatta tillväxt och utveckling.

Den nya Life science-strategin beslutades våren 2021 (RS 2019-0751). Strategin har högt ställda ambitioner med målsättningen att Stockholm ska bli en av världens ledande Life science-regioner.

I strategin har fem strategiska utvecklingsområden identifierats:

1. Världsledande tillgång till strukturerade hälsodata och vårdprocessdata.
2. En hälso- och sjukvård samt omsorg tillgänglig för samverkan med forskning, innovation och näringslivssamverkan.
3. Precisionsmedicin ger patient och invånare tillgång till högupplöst diagnostik, individanpassad prevention och behandling.
4. Tvärvetenskaplig samverkan skapar lösningar på komplexa utmaningar.
5. Life science-företag forskar, utvecklas och växer i Stockholmsregionen.

Genomförande

För att nå visionen behöver flera aktörer genomföra insatser såväl inom sin egen organisation som gemensamt. Life science-strategin ska därför kompletteras med gemensamt och aktivt arbete, som ska organiseras och följas upp via gemensamma handlingsplaner. De arbetsgrupper som utses att arbeta med handlingsplanerna ska sätta upp mål, delmål och indikatorer för arbetet, identifiera konkreta insatser inom olika områden där åtgärder behövs, och också peka ut vem/vilka som ansvarar för vilken åtgärd. Forsknings- och innovationsdirektören ska årligen redovisa arbetet som genomförs inom ramen för handlingsplanen till Regiondirektören.

” Arbetet inom enskilda handlingsplaner ska också beakta de mål och delmål som tas upp i Region Stockholms övriga strategier.

En arbetsgrupp med ansvar för en handlingsplan är inte en linjefunktion i sig utan utgör den samverkansarena där konkret samordning och arbete mot de gemensamma målen ska ske. Arbetsgruppen har därmed inte någon beslutande funktion. Representanterna i arbetsgruppen företräder sina egna organisationer och utgör kontaktpunkten mellan dessa och arbetet inom handlingsplanen. Representanter i arbetsgruppen förutsätts i denna roll förankra handlingsplanen i den egna organisationen. En viktig uppgift är att identifiera i vilken

utsträckning det gemensamma arbetet överensstämmer med, alternativt avviker från, uppdrag och mål hos respektive part. Om arbetsgruppen identifierar intressekonflikter ska dessa lyftas såväl inom arbetsgruppen som inom respektive linjeorganisation. Framgång med arbetet inom handlingsplanen bygger på att alla medverkande aktörer tar ansvar för sin del och att det finns en vilja till samverkan som leder till ett kontinuerligt förbättringsarbete.

Handlingsplanernas upplägg är iterativt utgående från följande steg:

1. Kartlägga vilka aktiviteter riktade mot de utpekade målen som redan finns inom Stockholmsregionen och nationellt.
2. Identifiera de gap och hålrum som inte är omhändertagna.
3. Initiera aktiviteter som täcker upp dessa hålrum.
4. Kommunicera åtgärder och mål.
5. Följa upp mot målen och utvärdera aktiviteterna.
6. Justera målbild och aktiviteter.

Arbetet inom enskilda handlingsplaner ska också beakta de mål och delmål som tas upp i Region Stockholms övriga strategier. Dessa är Forsknings-, utbildnings- och utvecklingsstrategi (RS 2019-0750), Innovationsstrategi för Region Stockholm (RS 2019-0672), Regional utvecklingsplan för Stockholm, RUF5 2050 (TRN 2015-0015) Närings- och tillväxtstrategi för Stockholmsregionen (RS 2020-0780), Hållbarhetsstrategi för Region Stockholm, RS 2020-0779 samt Strategi IT- och digitalisering 2020-2023 (RS2019-0669/2019-0829).

Handlingsplan Stärkt samverkanskultur inom Life science-sektorn

Denna handlingsplan beskriver arbetet inom temat **Stärkt samverkanskultur inom Life science-sektorn** i Stockholm. Arbetet inom handlingsplanen kommer att beröra flera av de strategiska utvecklingsområdena ovan, och svara mot följande text i strategin:

Genom att stärka samverkanskulturen inom life science ökar möjligheterna för nystartade företag att stanna och växa i Stockholmsregionen. Etablerade företag ska kunna forska och utvecklas genom samarbeten med andra företag, universitet och högskolor, hälso- och sjukvården samt omsorgen.

Målgrupp för detta handlingsprogram är primärt Region Stockholm, universitet och högskolor i Stockholm, kommuner i Stockholms län, innovationsmiljöer i Stockholm, branschorganisationer och företag inom life science-sektorn samt patientorganisationer.

Handlingsplanen är framtagen av Regionledningskontoret genom avdelning Forskning och Innovation. Arbetet har genomförts i nära dialog med en arbetsgrupp bestående av representanter från Karolinska Institutet, Stockholms universitet, KTH, ERUF-projektet LifeTech¹, KI Holding och STUNS².

Till handlingsplanen kommer att knytas en bredare referensgrupp ledd av forskningsdirektören i Region Stockholm. KI Life science council kommer att fungera som ytterligare ett forum där arbetet med handlingsplanen redovisas och diskuteras. Denna bredare samverkan ska säkerställa att universiteten, näringslivet, kommunerna, Region Stockholm och patientorganisationer får insyn i arbetet och kan lämna synpunkter.

Det konkreta arbetet med att koordinera och följa upp åtgärderna i handlingsplanen kommer även fortsättningsvis ledas av en mindre arbets-

grupp. Arbetsgruppen kommer bestå av representanter från Region Stockholm, Karolinska Institutet, Kungliga tekniska högskolan, Stockholms universitet, Stockholm Business Region, företrädare för branschen (LIF, Sweden Bio, Swedish Medtech) samt från Stockholm Science City, Kista Science City, Flemingsberg Science och/eller Karolinska Institutet Science Park samt representation från hälso- och sjukvården.

Arbetsgruppen koordineras av en projektledare från avdelning Forskning och Innovation i Regionledningskontoret. Projektledaren rapporterar löpande till forskningsdirektören i Region Stockholm som har överblick över arbetet inom samtliga handlingsplaner som är knutna till Life science-strategin och Forsknings- och utbildningsstrategin.

¹ Finansierat av Europeiska Regionala Utvecklingsfonden

² Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, Näringsliv och Samhälle

Bakgrund och problembild

Life science-sektorn omfattar de företag, universitet och högskolor, patientorganisationer samt offentliga aktörer på kommunal, regional och statlig nivå, som genom sin verksamhet bidrar till att främja människors hälsa. Sektorn innefattar forskning, högre utbildning och innovation, utveckling av läkemedel, vaccin, medicekniska produkter och behandlingar, samt prevention, tillämpning och uppföljning³.

Det som utmärker en ledande Life science-region är excellenta akademiska miljöer som arbetar i nära samverkan med både högklassig hälso- och sjukvård och ett innovativt näringsliv. I en stark Life science-region har sektorns olika aktörer god kännedom om varandra och samverkar väl, och där det finns innovationsmiljöer som stöder sådan samverkan. Genom att utveckla regionala förutsättningar för matchning av ledande forskning med högkvalitativ hälso- och sjukvård och omsorg, samt ett konkurrenskraftigt näringsliv, kan Stockholmsregionen vidareutveckla ett Life science-kluster som bygger vidare på dagens

styrkeområden och samtidigt skapar förutsättningar för utveckling av helt nya områden⁴.

Genom att stärka samverkanskulturen inom life science ökar möjligheterna för nystartade företag att stanna och växa i Stockholmsregionen. Etablerade företag ska kunna forska och utvecklas genom samarbeten med andra företag, universitet och högskolor, hälso- och sjukvården samt omsorgen. En stark samverkanskultur bidrar också till en dynamisk och attraktiv forskningsmiljö som attraherar bland annat kompetens, forskningskapital och studenter. Infrastrukturer som bidrar till denna samverkan är universitetens centrumbildningar och inkubatorer, science parks, co-working arenor, nationella och regionala forskningsinfrastrukturer och andra gemensamma plattformar. En kultur med snabb utveckling och täta kontakter mellan människor med tillgång till bred kompetens och möjligheter är komponenter som skapar attraktionskraft för produktions- och forskningsverksamhet från globala företag och universitet.

Mål, delmål och föreslagna aktiviteter

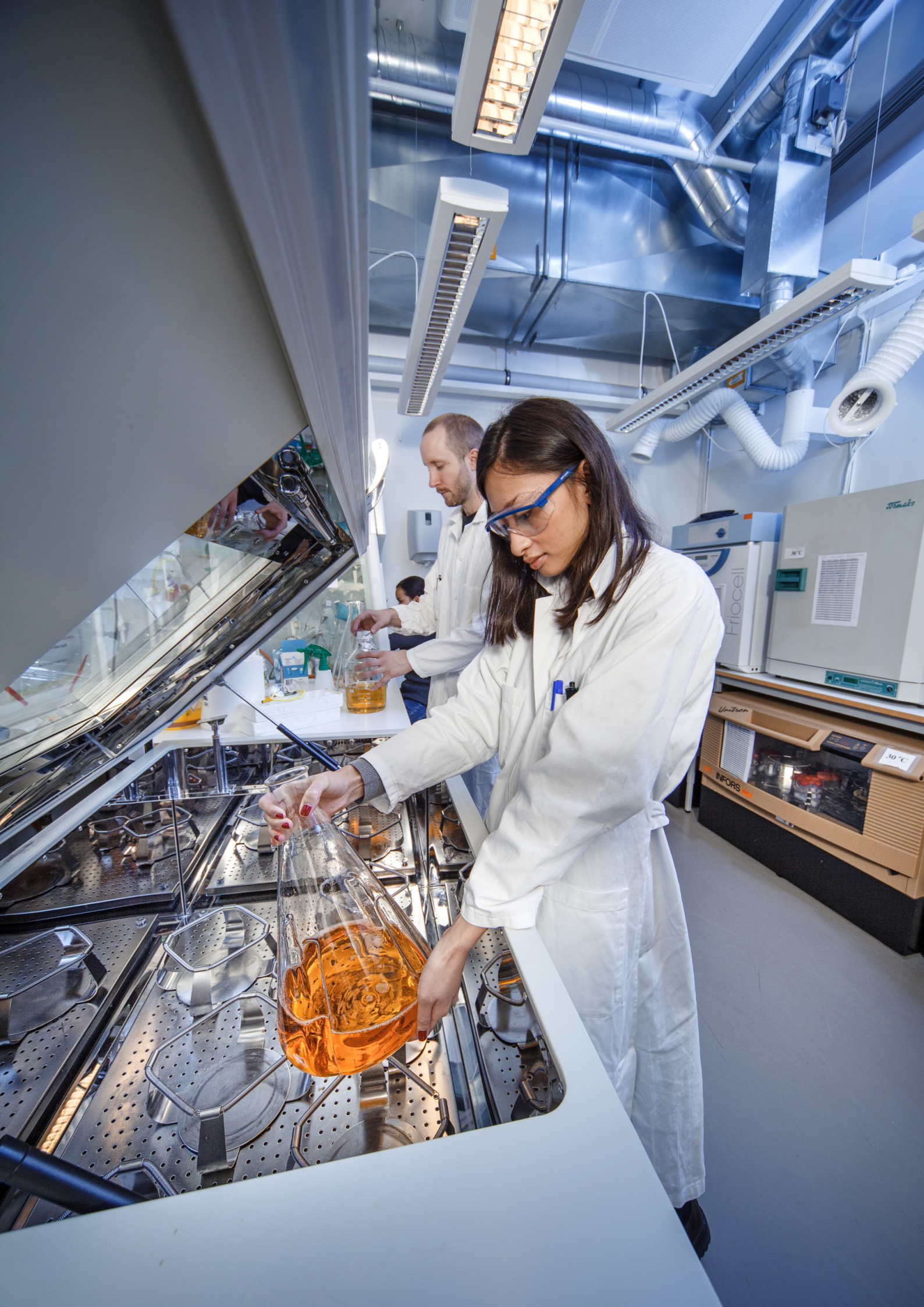
Nedan redovisas relevanta mål och delmål, och vilka åtgärder som hittills har identifierats som viktiga att genomföra. En del av de föreslagna åtgärderna nedan är relativt enkla att uppnå och kräver en liten insats som vi själva har rådighet över, medan andra åtgärder är mer komplexa och tidskrävande. En del insatser har stor betydelse för resultatet medan andra har mindre betydelse men kan i kombination med andra resultat ändå vara betydelsefulla. För att navigera i betydelsen av åtgärden i förhållande till komplexitet på insatsen så kommer åtgärderna värderas med utgångspunkt i nedanstående matris. Kluster 1 utgörs av svåra och komplexa insatser som ger liten effekt; kluster 2 är svåra och komplexa insatser som kan ge stor effekt; kluster 3 är en lätt och hanterbar insats som ger en liten effekt, och kluster 4 är en lätt och hanterbar insats med potential att ge stor effekt.

Även om de är de lätta hanterbara insatserna som ger stor effekt (kluster 4) som är eftersträvaransvärda är det viktigt att utveckla helheten. Det kan därför finnas skäl att även arbeta med de svåra insatserna eftersom de på sikt och tillsammans med andra åtgärder kan ha stor betydelse för utvecklingen av life science sektorn.

³ Ur Nationell Life science-strategi

⁴ Life science-strategi för Stockholmsregionen,

Mål

1. Stockholmsregionen utmärker sig internationellt som en tvärvetenskaplig kunskapshub, där unika förutsättning råder för att förädla forskning och teknologi i ett antal tydliga profilområden inom life science.
2. Life science-företag startar och växer i stockholmsregionen och utländska företag och investerare attraheras hit.
3. Vägen in för företag till forsknings- och innovationsinfrastrukturer inom life science i stockholmsregionen är tydlig och väl känd. Det finns etablerade strukturer för hur små och medelstora företag kan samverka med stora företag.
4. Stockholmregionens starka ställning inom delar av IT och AI/Machine learning ska tas tillvara, och tillsammans med regionens framstående position inom life science skapa unika synergier mellan branscher.

Målen ovan är beslutade i Life science-strategin. Till varje mål är delmål identifierade som behöver uppnås för att huvudmålet ska vara uppfyllt. Några av delmålen är direkt utpekade i strategin andra delmål har utarbetats av den referensgrupp som arbetat med framtagandet av handlingsplanen.

MÅL 1:

Stockholmsregionen utmärker sig internationellt som en tvärvetenskaplig kunskapshub, där unika förutsättning råder för att förädla forskning och teknologi i ett antal tydliga profilområden inom life science.

Delmål

1. Det finns gemensamt identifierade och prioriterade profilområden.
2. Det finns utvecklingsprojekt inom utpekade områden. I regionen utvecklas världsledande analys, tekniker och processer/metoder för bearbetning och hantering av storskaliga datamängder inom biomedicin, bioteknik och miljö.
3. Det finns etablerade forum där hälso- och sjukvården, kommuner, universitet och högskolor, näringsliv samt patient- och närstående företrädare möts och löpande diskuterar, utmanar och stimulerar varandra med nya idéer och kunskap för välfärdens utveckling. Det sker med en tät koppling till både grundforskning och tillämpad forskning.
4. Det finns aktiv samverkan inom och delaktighet från Stockholmsregionen på de internationella arenorna inom life science.
5. Det finns attraktiva levnadsvillkor i Stockholm
6. Det finns tillgång till tvärvetenskaplig kompetens (medicin och teknik, juridik och ICT).

Åtgärder

Arbetsgruppen kommer att under 2021 och 2022 identifiera och kartlägga möjliga profilområden och utvecklingsprojekt i Stockholmsregionen inom life-science. Arbetsgruppen kommer etablera minst ett tvärvetenskapligt forum för utbyte av idéer och tankar. Arbetsgruppen kommer utöva omvärldsbevakning, nationellt och internationellt, för att ta del av andra framgångsrika miljöer och identifiera internationella system där Stockholmsregionen bör vara uppkopplade. Arbetsgruppen kommer att under 2021 påbörja en utredning om det finns behov av specifika högskoleutbildningar eller kurser för att stärka kompetensen inom analys, AI, statistisk och likartade områden kopplade till Life science. Flera av åtgärderna kommer också att koordineras med Stockholmsregionens strategi för RUFSS samt smart specialisering och därtill kopplade stödinsatser och resurser inom exempelvis Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf).

MÅL 2:

Life science-företag startar och växer i stockholmsregionen och utländska företag och investerare attraheras hit.

Delmål

1. Det finns kommunikationsinsatser och marknadsföring av regionens möjligheter och unika förutsättningar för att attrahera de bästa talangerna/kompetensen och fler utländska företag inom life science.
2. Det finns ett anpassat investeringsfrämjande arbete för att attrahera kapital till Stockholmsregionens life science-företag.
3. Det finns inom Stockholmsregionen en heltäckande innovationsstödsstruktur i form av inkubatorer, science parker som erbjuder stöd och stärker start-ups och växande företag. Genom samverkan infrastrukturer emellan säkerställs ett hållbart och uthålligt resursutnyttjande.
4. Stockholmsregionen ska i ett EU-perspektiv vara en engagerad region och söka möjligheter som kommer med EU-medlemsskapet med bäring på hälsa och life science-sektorn.

Åtgärder

Arbetsgruppen kommer ha kontinuerliga avstämningar med Näringslivs- och tillväxtstrategins arbetsgrupper samt med kommunerna om det marknadsförings och investeringsarbete som främjar life science sektorn. Arbetsgruppen kommer delta i Näringslivs- och tillväxtstrategins arbete med utveckling av innovationsmiljöerna. Avdelning forskning och innovation kommer att ha dialog mer Brysselkontoret och Regionledningen om samarbeten och profilering mot EU inom hälsa. Flera av åtgärderna kommer också att koordineras med Stockholmsregionens strategi för smart specialisering och därtill kopplade stödinsatser och resurser inom exempelvis Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf).

MÅL 3:

Vägen in för företag till forsknings- och innovationsinfrastrukturer inom life science i stockholmsregionen är tydlig och väl känd. Det finns etablerade strukturer för hur små och medelstora företag kan samverka med stora företag.

Delmål

1. Det finns tydliga vägar för företag som önskar kontakt med vården.
2. Det finns tydliga uppdrag och roller för aktörer inom innovationsstödsinfrastrukturen inom life science-området i Stockholm.
3. Det finns utvecklade strukturer för kontakt och dialog mellan små, medelstora och stora företag.
4. Det finns tillgång till produktionskompetens och utvecklade digitala och tekniska lösningar för applikation inom life science.

Åtgärder

Regionledningskontorets avdelning Forsknings och innovation kommer under 2021 och 2022 etablera en matchningsprocess mellan företag/innovatörer och vård (arbete pågår inom projekten Life-Tech och ScaleUp, i nära samverkan med KI Science Park och KI Innovations). Avdelningen kommer därefter etablera en förvaltningsmodell för att bevara såväl de kulturella som tekniska lösningarna för samverkan mellan vården och näringslivet. Arbetsgruppen kommer samarbeta med Smart specialisering för att utveckla strukturer för samverkan mellan SME och stora företag. Arbetsgruppen kommer följa arbetet som görs av Södertälje Science park inom hållbar produktion samt med Kista Science City inom digitala lösningar.

MÅL 4:

Stockholmregionens starka ställning inom delar av IT och AI/Machine learning ska tas tillvara, och tillsammans med regionens framstående position inom life science skapa unika synergier mellan branscher.

Delmål

1. Det finns miljöer och kontaktytor där olika discipliner möts och kan korsbefrukta varandra, inte minst mellan akademiska miljöer som driver utvecklingen inom datadriven hälsa och relevanta delar av life science-sektorn.
2. Det finns identifierade behov inom life science som kan intressera och involvera Stockholms kompetens inom AI/machine learning.
3. Det finns stödjande processer och förståelse för hur ny kompetens utvecklas.
4. Det finns tillgång till hälsodata.

Åtgärder

Arbetsgruppen ska bjuda in till rundabordsamtal med deltagare från olika branscher samt vara aktiva i att skapa mötesplatser på befintliga konferenser. Arbetsgruppen ska samarbeta med Handlingsplanen för hälsodata och identifiera vilken typ av data som behövs inom Life science sektorn. Vidare ska arbetsgruppen skapa lärandemöten för att bredda förståelsen för tex data och materialproduktion, sprida kunskap om de stora nationella satsningar som görs i Stockholm inom de akademiska miljöerna i data, AI etc samt sprida kunskap om samarbetet mellan Stockholm Trio, Wallenberg National Program for Data-Driven Life Science (DDLS) och the Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program (WASP).

Regionledningskontoret
Box 22550, 104 22 Stockholm
Telefon: 08-737 25 00
www.sll.se